

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Informacja

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**na temat istotnych zmian PROW 2014-2020
w stosunku do projektu z dnia 24 stycznia br.**

Warszawa, 4 kwietnia 2014 r.

Informacja na temat istotnych zmian PROW 2014-2020 w stosunku do projektu z dnia 24 stycznia br.

Poniżej przedstawiono najważniejsze zmiany wprowadzone do projektu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w stosunku do wersji z dnia 24 stycznia br. Znacząca część postulatów zgłaszanych przez Krajową Radę Izb Rolniczych została uwzględniona.

1. Zmiany ogólne

- a) Tekst został dostosowany do struktury określonej przez Komisję Europejską i zaimplementowanej w systemie informatycznym, za pośrednictwem którego PROW przekazywany będzie do akceptacji Komisji.
- b) Wprowadzono stawki płatności w następujących działaniach: „Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne”, „Rolnictwo ekologiczne”, „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych”, „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” oraz metodę ich kalkulacji. (Tabele ze stawkami płatności w załączniku nr 2).
- c) Włączono nowe poddziałanie „Płatności dla rolników kwalifikujących się do wsparcia w ramach systemu dla małych gospodarstw (Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa)” w działaniu „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej” z alokacją 130 mln euro środków publicznych (82,717 mln euro EFRROW).
- d) Włączono nowe poddziałanie dotyczące wsparcia „małej infrastruktury” w zakresie dróg lokalnych (3mln zł na beneficjenta) i inwestycji wodno-kanalizacyjnych (2mln zł) w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich”.
- e) Wprowadzono tabele finansowe z wydzieleniem środków na województwo mazowieckie i z uwzględnieniem rezerwy wykonania. (Tabela budżetowa stanowi załącznik nr 1).
- f) Wprowadzono wskaźniki monitorowania specyficzne dla Programu.
- g) Zmodyfikowano rozdział 13.1.2., „Opis struktury zarządzania i kontroli”.

2. Działanie „Transfer wiedzy...”:

- a) W działaniu zmniejszono wymagania formalne jakie musi spełniać beneficjent (okres działalności, baza dydaktyczna, zatrudnienie).

3. Działanie „Usługi doradcze...”:

- a) Wpisano jako beneficjentów także izby rolnicze.
- b) Zmodyfikowano warunki stawiane podmiotom realizującym doradztwo dla rolników.

4. Działanie „Systemy jakości...”

- a) Skrócono okres, na który udziela się wsparcie z 5 do 3 lat.
- b) Zmniejszono maksymalną kwotę pomocy z 3 do 2 tys. euro na beneficjenta rocznie.

5. Poddziałanie „Modernizacja gospodarstw rolnych”:

- a) Zmieniono progi dostępu do pomocy odnoszące się do wielkości ekonomicznej gospodarstw (6-250 tys. euro).

- b) Ustanowiono maksymalne kwoty wsparcia inwestycji w zakresie rozwoju produkcji pszenicy w wysokości 900 tys. zł., w miejsce dotychczasowej maksymalnej kwoty – 1,5 mln zł.
- c) Zastąpiono termin „rachunkowość” terminem „ewidencja przychodów i rozchodów” (dotyczy kilku działań) i odstąpiono od wymogu prowadzenia rachunkowości/ewidencji przed złożeniem wniosku o pomoc.
- d) Obniżono poziom wskaźnika GVA (z 20% do 10%), który musi zostać osiągnięty w wyniku realizacji inwestycji oraz doprecyzowano, że nieosiągnięcie wskaźnika z przyczyn niezależnych od beneficjenta nie będzie skutkować sankcjami.
- e) Włączono do kosztów kwalifikowalnych koszty zakładania sadów i plantacji krzewów owocowych.

6. Poddziałanie „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych”

- a) Doprecyzowano, że umowy długoterminowe zawierane pomiędzy wspieranym zakładem a rolnikami jak i grupa lub organizacją producentów powinny być podpisywane przynajmniej na 3 lata.
- b) Wprowadzono podwyższy limity kwot wsparcia dla jednego beneficjenta: 3 mln zł, a w przypadku związków grup producentów rolnych lub zrzeszeń organizacji producentów - 15 mln zł.
- c) Umożliwiono wsparcie inwestycji dotyczących sprzedaży bezpośredniej przez rolników.
- d) Uwzględniono wsparcie dla inwestycji w zakresie produkcji masła.

7. Poddziałanie „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk atmosferycznych i katastrof”:

- a) Wprowadzono możliwość wsparcia rolników, których gospodarstwa poniosły straty w wyniku chorób zwierząt.
- b) Ograniczono pomoc na inwestycje zapobiegawcze do spółek wodnych i odpowiednio zmieniono opis działania.

8. Poddziałanie „Restrukturyzacja małych gospodarstw rolnych”

- a) Obniżono górny próg wielkości ekonomicznej gospodarstwa z 15 tys. euro do 6 tys. euro (SO).

9. Poddziałanie „Premia dla młodych rolników”

- a) Wprowadzono możliwość uzupełnienia wykształcenia beneficjentom, którzy w chwili ubiegania się o pomoc nie mają wymaganych kwalifikacji.
- b) Obniżono dolny próg wielkości ekonomicznej gospodarstwa z 25 tys. euro do 10 tys. euro.
- c) Odnośnie zobowiązania do zwiększenia o przynajmniej 20% wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA), zamiast sformułowania „Beneficjent zobowiązuje się do utrzymania tego wyniku co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy” zaproponowano zapis: „Beneficjent nie może podejmować działań, które bezpośrednio wpłyną na spadek wartości dodanej brutto w gospodarstwie, uzyskanej w wyniku realizacji biznesplanu.”

Doprecyzowano także, że nieosiągnięcie wskaźnika (GVA) z przyczyn niezależnych od beneficjenta nie będzie skutkować sankcjami.

10. Poddziałanie „Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”

- a) Wprowadzono preferencje dla wnioskodawców pochodzących z terenów powiatów o najwyższym poziomie bezrobocia.

11. „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne”

- a) Umożliwiono rolnikom, którzy rozpoczęli zobowiązanie w ramach programu rolnośrodowiskowego w roku 2014 r., przejście od 2015 roku na zasady i warunki analogicznych pakietów PROW 2014-2020.
- b) Zawężono beneficjentów działania – rolnicy (wcześniej byli to rolnicy, grupy rolników i inni gospodarujący gruntami, w uzasadnionych przypadkach także inni gospodarujący gruntami lub ich grupy).
- c) W przypadku Pakietu 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych odstąpiono od wdrażania wariantu polegającego na reintrodukcji sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych.
- d) Zwiększono limit powierzchni wspieranej z 50 do 150 ha oraz zwiększono progi degresywności w przypadku Pakietu 4. Cenne siedliska i gatunki ptaków na Obszarach Natura 2000, tj.:
  - 100 % stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
  - 50 % stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
  - 25 % stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha do 150 ha.
- e) Zrezygnowano ze stosowania degresywności i limitów powierzchni wspieranej na obszarach położonych w granicach Parków Narodowych, na których realizowany będzie Pakiet 4. Cenne siedliska i gatunki ptaków na Obszarach Natura 2000.

12. Działanie „Rolnictwo ekologiczne”

- a) Umożliwiono rolnikom, którzy rozpoczęli zobowiązanie w ramach Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne programu rolnośrodowiskowego w roku 2014 r., przejście od 2015 roku na zasady i warunki analogicznych pakietów PROW 2014-2020.
- b) Zawężono beneficjentów działania – rolnicy (wcześniej rolnicy lub grupy rolników).
- c) Zrezygnowano z obowiązku utrzymywania zwierząt w systemie ekologicznym (dotyczy Upraw paszowych na gruntach ornych i trwałych użytków zielonych).
- d) Zwiększono limit powierzchni wspieranej z 30 do 150 ha oraz zwiększono progi degresywności tj.:
  - 100 % stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
  - 50 % stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
  - 25 % stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha do 150 ha.

13. Działanie „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)”:

- a) Ustalono nowe progi degresywności dla ONW Strefa I typ nizinny:
- 1 – 50 ha – 100% stawki;
  - 50,01 – 100 ha – 70% (było 50%);
  - 100 – 300 ha – 40% (było 25%);
  - > 300 ha – brak płatności.

14. Działanie „LEADER”

- a) Ustanowiono limit w wysokości 100 tys. zł dla odbiorców realizujących mikroprojekty w ramach operacji parasolowych.
- b) Wprowadzono zasadę, iż jednostki sektora finansów publicznych nie mogą uzyskać wsparcia w kwocie łącznej większej niż 50% środków na „Realizację operacji w ramach LSR”.
- c) Usunięto zapis o wyłączeniu miejskich obszarów funkcjonalnych należących do gminy wiejskiej lub gminy miejsko-wiejskiej z możliwości przyznania pomocy w ramach PROW 2014-2020.

15. Poddziałanie: Realizacja operacji w ramach LSR

- a) Usunięto możliwość wsparcia infrastruktury społecznej i wprowadzono możliwość wsparcia infrastruktury technicznej oraz wprowadzono limit 500 tys. zł. dla jednostek sektora finansów publicznych na miejscowość do 5 tys. mieszkańców. Obniżono limit wsparcia inkubatorów kuchennych do 500 tys. zł. Określono limit środków jakie mogą być wydatkowane w ramach LSR na infrastrukturę techniczną – 2 mln zł na beneficjenta.

Załącznik nr 1 Tabela finansowa PROW 2014-2020

Działanie / poddziałanie	Środki publiczne ogółem (euro)		
	projekt ze stycznia *	projekt z 12 marca 2014	projekt z 31 marca 2014
Transfer wiedzy i działalność informacyjna	50 000 000	43 001 302	43 001 302
Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw	100 000 000	65 002 515	65 002 515
Modernizacja gospodarstw rolnych	2 800 000 000	2 766 064 486	2 766 064 486
Premia dla młodych rolników	700 000 000	534 997 734	534 997 734
Restrukturyzacja małych gospodarstw	450 000 000	749 980 666	749 980 666
Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych	100 000 000	64 999 372	64 999 372
Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa	0	0	130 000 317
Współpraca	80 000 000	42 999 730	42 999 730
Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	620 000 000	663 069 663	693 070 461
Przywracanie potencjału produkcji rolnej i działania zapobiegawcze	500 000 000	534 982 018	414 981 968
Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych-zobowiązania	30 000 000	33 004 179	33 004 179
Targowiska - podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich	100 000 000	74 966 634	74 966 634
Tworzenie grup i organizacji producentów	350 000 000	352 987 547	352 987 547
Scalania gruntów	130 000 000	138 994 740	138 994 740
Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	920 000 000	1 060 062 782	1 060 062 782
Rolnictwo ekologiczne	700 000 000	719 962 580	699 961 515

Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami	2 300 000 000	2 429 998 652	2 429 998 652
Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych	320 000 000	320 997 069	300 997 069
Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	450 000 000	413 939 978	413 939 978
Odnowa wsi - podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarach wiejskich	500 000 000	1 000 000 049	1 000 000 049
LEADER	734 545 695	734 999 913	734 999 913
Pomoc techniczna	207 951 563	208 283 391	208 283 391
Renty strukturalne - zobowiązania	560 000 000	560 000 000	560 000 000
Rezerwa wykonania	810 797 697	wliczona w budżet działań	wliczona w budżet działań
RAZEM**	13 513 294 955	13 513 295 000	13 513 295 000

* W wersji tabel przekazanej 24 stycznia budżety działań nie uwzględniały rezerwy wykonania.

** Kwota środków EFRROW dla Polski, wyliczona przez służby KE jest wyższą o 45 euro w stosunku do pierwotnej kwoty EFRROW uwzględnionej w Programie.

Załącznik 2 – Stawki płatności

I. Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne

Stawki PROW 2014-2020		
Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone		400 zł/ha
Pakiet 2. Ochrona gleb i wód	Międzyplony	543 zł/ha
	Pasy ochronne na stokach	450 zł/ha
Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych drzew owocowych		1 964 zł/ha
Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000	Ekstensywne użytkowanie na OSO	589 zł/ha
	Rycyk	842 zł/ha
	Wodniczka	1 169 zł/ha
	Dubelt	1 048 zł/ha
	Łąki trzęślicowe i selernicowe	1 277 zł/ha
	Słonorośla	1 209 zł/ha
	Murawy ciepłolubne	1 300 zł/ha
	Półnaturalne łąki i wilgotne	874 zł/ha
	Półnaturalne łąki świeże	1 072 zł/ha
	Torfowiska	600 zł/ha (wymogi podstawowe) 1206 zł/ha (dodatkowo podstawowe i uzupełniające)
Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000	Łąki trzęślicowe i selernicowe	1 277 zł/ha
	Słonorośla	1 209 zł/ha
	Murawy ciepłolubne	1 300 zł/ha
	Półnaturalne łąki i wilgotne	874 zł/ha
	Półnaturalne łąki świeże	1 072 zł/ha
	Torfowiska	600 zł/ha (wymogi podstawowe) 1206 zł/ha (dodatkowo podstawowe i uzupełniające)
Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	Uprawa	750 zł/ha
	Wytwarzanie nasion	1 000 zł/ha
Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w	Zachowanie lokalnych ras bydła	1 600 zł/szt
	Zachowanie lokalnych ras koni	1 900 zł/szt 1 550 zł/szt (konie)

rolnictwie		zimnokrwiste)
	Zachowanie lokalnych ras owiec	360 zł/szt
	Zachowanie lokalnych ras świń	1 140 zł/szt
	Zachowanie lokalnych raz kóz	580 zł/szt

II. Rolnictwo ekologiczne

Stawki PROW 2014-2020	
W okresie konwersji	
Uprawy rolnicze	998 zł/ha
Warzywa	1 557 zł/ha
Zioła	1 325 zł/ha
Uprawy sadownicze (podstawowe)	1 882 zł/ha
(ekstensywne)	790 zł/ha
Uprawy paszowe na GO	830 zł/ha
Trwałe Użytki Zielone	428 zł /ha
Po okresie konwersji (z certyfikatem)	
Uprawy rolnicze	834 zł/ha
Uprawy warzywne	1 310 zł/ha
Uprawy zielarskie	1 325 zł/ha
Uprawy sadownicze (podstawowe)	1 501 zł/ha
(ekstensywne)	660 zł/ha
Uprawy paszowe na GO	617 zł/ha
Trwałe Użytki Zielone	428 zł/ha

III. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Typ ONW		Dopłata PLN/ha/rok
Górskie		450
Nizinne	Strefa nizinna I	179
	Strefa nizinna II	264
Specyficzne		264

Progi degresywności dla płatności ONW:

ONW strefa I typ nizinny:

- 1 – 50 ha – 100% płatności;
- 50,01 – 100 ha – 70% płatności;
- 100,01 – 300 ha – 40% płatności;
- powyżej 300 ha – brak płatności.

ONW typ górski, specyficzny oraz nizinny strefa II:

- 1 – 50 ha – 100% płatności;
- 50,01 – 100 ha – 50% płatności;
- 100,01 – 300 ha – 25% płatności;
- powyżej 300 ha – brak płatności.

IV. Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów – poddziałanie
Zalesianie i tworzenie terenów zalesieniowych

Lp.	Formy pomocy	Jedn.	Grupy gatunków	
			Iglaste	Liściaste
1	Wsparcie na zalesienie			
A	Zalesianie w warunkach korzystnych	zł/ha	6 553	7 152
B	Zalesianie na gruntach o nachyleniu powyżej 12°		7 146	7 624
C	Zalesianie na gruntach erozyjnych		5 012	5 470
D	Zalesianie na gruntach erozyjnych o nachyleniu powyżej 12°		5 711	6 098
E	Zalesianie sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanymi w warunkach korzystnych		6 934	4 984
F	Zalesianie sadzonkami z zakrytym systemem korzeniowym i mikoryzowanymi na gruntach o nachyleniu powyżej 12°		7 385	5 366
G	Zabezpieczanie przed zwierzyną - grodzenie 2-metrową siatką metalową	zł/mb	8,82	
H	Zabezpieczenie 3 palikami	zł/ha	1 132	
2	Premia pielęgnacyjna			
A	Na gruntach w warunkach korzystnych	zł/ha	1 075	
B	Na gruntach o nachyleniu powyżej 12°		1 237	
C	Na gruntach erozyjnych		1 358	
D	Na gruntach erozyjnych o nachyleniu powyżej 12°		1 628	
E	Na gruntach innych niż rolne z wykorzystaniem sukcesji naturalnej		794	
F	Na gruntach innych niż rolne o nachyleniu powyżej 12° z wykorzystaniem sukcesji naturalnej		968	
G	Zabezpieczenie repelentami		424	
3	Premia zalesieniowa			
A	Premia zalesieniowa	zł/ha	1 215	

Maksymalna powierzchnia gruntu objętego pomocą w okresie programowania 2014-2020 na jednego beneficjenta **nie będzie większa niż 20 ha.**